

ἔστι διάκρισις· ἢ δεῖ λέγειν ὅτι, ἐπεὶ ἔν ἐστιν ἕκαστον τῶν ἀτόμων καὶ ἀδιαίρετον τῇ διαίρεσει τοῦ κοινοῦ καὶ ἕκαστόν ἐστι μονάς, διαφέρειν ταύτη λέγονται ἀριθμῶ καὶ μόνῳ τῷ ἀριθμῶ, ὅτι τῷ γένει ἔν εἰσι καὶ τῷ εἶδει, ἀριθμῶ ὄντα τσσαῦτα πεπληθυσμένῳ, ἕσα καὶ ἀτομότητι.

Ἔτι, ὁπότεν λέγη τὰ κοινῶς συμβεβηκότα κατηγορεῖσθαι κατὰ πλειό- 6
νων, σημειοῦσθαι δεῖ, ὅτι τὸ συμβεβηκός ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ ἀτόμου λαμβάνεται ἀπλῶς, καὶ ἔστι τὸ κοινῶς συμβεβηκός, οἷον τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν· ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦδε τοῦ ἀτόμου, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ ἰδίως τινὶ συμβεβηκός· ἢ ἐκ τῶν ἀρχῶν τοῦ εἶδους, καὶ οὕτως ἐστὶ τὸ ἴδιον. Ἄλλὰ περὶ τούτων προϊόντες ἀμεινον ἐξετάσομεν. 10

Ἔτι, | ὁπότεν λέγη τὸ συμβεβηκός κατηγορεῖσθαι ἐν τῷ ὁποῖον τί f. 35
ἐστὶ, δυνάμεθα λέγειν, ὅτι οὐ καλῶς τοῦτο λέγει· ἢ γὰρ ποσότης ἐστὶ συμβεβηκός, καὶ οὐ κατηγορεῖται ἐν τῷ ὁποῖον, ἀλλ' ἐν τῷ πόσον· καὶ ἢ ἀναφορὰ ὁμοίως συμβεβηκός ὄν, οὐκ ἐν τῷ ποῖον κατηγορεῖται, ἀλλ' ἐν τῷ πρὸς τι· ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἄλλὰ δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ 16
κατηγορεῖσθαι τι ἐν τῷ ὁποῖον δύναται νοεῖσθαι διχῶς· ἓνα μὲν τρόπον συνεσταλμένως, καὶ οὕτως ἐκεῖνα μόνον κατηγοροῦνται ἐν τῷ ποῖον, ἄπερ εἰσὶν ἐκ τοῦ γένους τῆς ποιότητος· ἄλλον δὲ τρόπον ἐξηπλωμένως, ὡς ὅταν λέγηται περὶ τίνος ἔχοντος τρόπον διοριστικὸν τοῦ λοιποῦ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἢ τε ποσότης καὶ ἢ ἀναφορὰ καὶ τὰ ὅμοια ἐν τῷ ὁποῖον τί 20
κατηγοροῦνται· τούτων γὰρ ἕκαστον τρόπον ἔχει διορίζοντος ἅμα καὶ ἡρτημένου· τὸ γὰρ συμβεβηκός καὶ διορίζει τὴν οὐσίαν καὶ ἡρτηται αὐτῆς πρὸς τὸ εἶναι.

Leçon IX.

Questions diverses.

26

ΑΝΑΓΩΣΙΣ ΕΝΑΤΗ.

Ζητήματα.

Ζητεῖσθαι εἴωθεν ὑπὸ πολλῶν εἰ ὁ Πορφύριος ἐνταῦθα ὀρίζειται τὴν τοῦ γένους ἐπίνοιαν, ἢ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑποκείμενον τῇ ἐπινοίᾳ, καὶ ἐκατέρωθεν λέγονται λόγοι πολλοί· τίθενται δὲ ὁμοίως οἱ πλείους τῷ ἐν τῇ ὑπογραφῇ 30
ταύτη ὀρίζεσθαι τὸ πρᾶγμα ᾧ ἐφαρμόζεται ἢ ἐπίνοια τοῦ γένους. Ἄλλ' ἡμεῖς διὰ τὴν τοῦ ζητήματος ποικιλίαν τε καὶ δυσχέρειαν διορίζομεθα ἀπλῶς ἄνευ ἐπιχειρημάτων, ὅτι ἐνταῦθα ὀρίζεται ὁ Πορφύριος τὴν ἐπίνοιαν τὴν συγκεκριμένην· ὀρίζεται γὰρ ἕπερ καθ' αὐτὸ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ λογικοῦ· ὁ δὲ λογικὸς καθ' αὐτὸ οὐ θεωρεῖ τὸ πρᾶγμα ἀπολελυμένως, οὔτε μὴν 36
τὴν ἐπίνοιαν ἀπολελυμένως, μάλλον μὲν οὖν θεωρεῖ τὴν ἐπίνοιαν τὴν

16 τι om B

17 κατηγορεῖται C

26 Ἀνάγνωσις ἐνάτη om B

συγκεκριμένην, καθὸ ἐξ αὐτῆς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα παρονομάζεται, εἴτε λέγοι-
 τις τὸ σεσωρευμένον ἐκ τοῦ πράγματος καὶ τῆς ἐπινοίας ὑπὸ τῷ τῆς
 ἐπινοίας λόγῳ, εἴτε λέγοι μόνην τὴν ἐπίνοιαν ἐν τῇ σχέσει τῇ πρὸς τὸ
 πρᾶγμα· περὶ τούτου γάρ οὐ διαφέρομαι τό γε νῦν ἔχον· ὥστε ὀρίζεται
 6 ἐνταῦθα, ὅπερ εἶπον, τὴν συγκεκριμένην ἐπίνοιαν, καὶ οὔτε τὸ πρᾶγμα
 ἀπολελυμένως, οὔτε τὴν ἐπίνοιαν ἀπολελυμένως.

f. 35^v Ζητεῖται ἔτι εἰ τὸ γένος ἐστὶν ἀρχὴ | τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, καὶ δοκεῖ μὴ
 εἶναι, διότι ὅπερ ἐστὶ τὸ αὐτὸ μετὰ τινος οὐκ ἐστὶν ἀρχὴ αὐτοῦ· ἀλλὰ
 τὸ γένος ἐστὶ τὸ αὐτὸ μετὰ τῶν ἰδίων εἰδῶν· οὐκ ἄρα τὸ γένος ἀρχὴ
 10 τῶν εἰδῶν. Ἡ μείζων φανερά· ἢ γὰρ ἀρχὴ καὶ τὸ ἐκ τῆς ἀρχῆς διαφέρειν
 ὀφείλουσι, διότι αἰτία ἐστὶν, ἣς τῷ εἶναι ἔπεται τι ἕτερον, ὥστε ἐκεῖνο
 τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἕτερον κατὰ τὴν ὑπαρξιν τῆς ἰδίας αἰτίας· ἢ δὲ
 αἰτία καὶ ἡ ἀρχὴ ταύτην ἐστὶν ὅσον πρὸς τὴν παρούσαν χρεῖαν. Ἡ ἐλάττων
 ὁμοίως ἐστὶ φανερά, διότι τὸ ἀνώτερον ἐστὶ τὸ αὐτὸ μετὰ τοῦ ἰδίου
 15 κατωτέρου, ἐπεὶ ἐστὶν ἐκ τῆς ἐκείνου οὐσίας.

Ἄλλ' εἰς τούναντίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος, λέγων τὸ γένος ἀρχὴν εἶναι
 τῶν εἰδῶν αὐτοῦ, καὶ λόγῳ δὲ τοῦτο δείκνυται. Ἐκαστον γὰρ ὀρίζεται
 ἐκ τῶν ἰδίων ἀρχῶν· ἀλλὰ τὸ εἶδος ὀρίζεται διὰ τοῦ γένους· τὸ γένος
 ἄρα ἀρχὴ ἐστὶ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ. Ἡ μείζων φανερά, διότι ὁ ὀρισμὸς φανεροῖ
 20 τὰ μέρη τοῦ πράγματος, ὡς λέγεται ἐν ἐβδόμῳ τῶν Μετὰ τὰ φυσικά,
 ὅπου λέγεται, ὅτι τὰ μέρη τοῦ ὀρισμοῦ εἰσὶ μέρη τοῦ πράγματος. Φαίνεται
 τοίνυν, ὅτι τὸ γένος ἐστὶ μέρος τοῦ ὀρισμοῦ, ἐπεὶ τίθεται ἐν τῷ ὀρισμῷ
 τοῦ εἶδους, καὶ ἐπομένως ἐστὶν ἀρχὴ πραγματικῆ.

Πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ γένος οὐκ ἐστὶν ἀρχὴ πραγ-
 25 ματικῆ εἴτουν ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως τῶν οἰκείων εἰδῶν· ἐστὶ μόντοι ἀρχὴ
 τοῦ λόγου αὐτῶν εἴτουν ἀρχὴ αὐτῶν, ὅσον πρὸς τὸν νοῦν. Τὸ πρῶτον
 δείκνυται οὕτως· οὐδεμία ἀρχὴ πραγματικῆ κατηγορεῖται τοῦ ἐξ αὐτῆς
 τῆς κατηγορίας τῆς λεγούσης· τόδε ἐστὶ τόδε, ἀλλὰ τῆς κατηγορίας τῆς
 λεγούσης· τόδε ἐστὶν ἐκ τοῦδε· καὶ τοῦτο δῆλον ἐκ τοῦ ἀνθρώπου,
 30 ὃς ἔχει ἀρχὴν πραγματικὴν τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, οὐδέτερον μόντοι
 τούτων κατηγορεῖται κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τῆς κατηγορίας τῆς λεγούσης· τόδε
 ἐστὶ τόδε, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ὅτι τόδε ἐστὶν ἐκ τοῦδε. Ἄλλὰ τὸ
 γένος κατηγορεῖται τῶν οἰκείων εἰδῶν τῆς κατηγορίας τῆς λεγούσης· τόδε
 ἐστὶ τόδε· ὃ δῆλον ἐστὶν· ὁ ἀνθρώπος γάρ, φαμέν, ἐστὶ ζῶον. Τὸ γένος
 35 ἄρα οὐκ ἐστὶν ἀρχὴ τῶν εἰδῶν αὐτοῦ. Τὸ δεύτερον δείκνυται οὕτω· τὸ
 κείμενον ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ εἶδους ἐστὶν ἀρχὴ τῆς αὐτοῦ νοήσεως· τὸ δὲ
 γένος ἐστὶ τοιοῦτον· ἄρα, καὶ τὰ λοιπά. Δεῖ μόντοι νοεῖν, ὅτι τινὲς
 f. 36 βούλοντα· | μὴ μόνον ἀρχὴν τοῦ νοεῖν τὸν ὀρισμὸν τοῦ εἶδους εἶναι τὸ
 γένος, ἀλλὰ καὶ ἀρχὴν τῆς τοῦ εἶδους νοήσεως οὕτως ὥστε τὸν τοῦ εἶδους
 40 νοῦν συντηροισμένον εἶναι ἐκ τῆς τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς νοήσεως,

καὶ τοῦτο κοινῶς ὑπὸ πάντων λέγεται· τεύξεται μέντοι βελτίονος ἐπι-
στασίας ὕστερον.

Πρὸς τὸ ἐπιχειρήμα τοίνυν τὸ πρῶτον δεῖ λέγειν, ὅτι ὁ λόγος ἐκεῖνος
καλῶς προχωρεῖ τῇ ἰδίᾳ ὁδῷ· δείκνυσι γὰρ τὸ γένος μὴ εἶναι ἀρχὴν
τοῦ εἶναι τῶν οἰκείων γενῶν, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἔστιν ἀρχὴ αὐτοῖς τοῦ νοεῖσθαι,
τοῦτο οὐ δείκνυσι.

Ὁ δὲ λοιπὸς λόγος ὁ εἰς τὸ ὑναντίον καὶ αὐτὸς καλῶς προχωρεῖ·
δείκνυσι γὰρ καὶ αὐτὸς ἀρχὴν εἶναι τὸ γένος τῆς τῶν εἰδῶν νοήσεως.

Ζητεῖται ἔτι εἰ τὸ γένος δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει, Καὶ
δείκνυται πρῶτον, ὅτι δύναται σώζεσθαι· κείσθω γὰρ μὴ εἶναι τι ἄλλο
εἶδος ζῴου εἰ μὴ μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἔσται οὖν αὕτη ἡ πρότασις ἀληθής,
ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔστι ζῴον. Τότε τοίνυν τὸ ζῴον ἢ ὡς γένος κατηγορεῖται
κατὰ τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ὡς κατώτερόν τι, ἢ ὡς ἴσον· ἀλλ' οὐχ ὡς κατώτερον·
οὐδενὶ γὰρ τρόπῳ δύναται εἶναι τὸ ζῴον κατώτερον πρὸς τὸν ἄνθρωπον·
οὐδὲ μὴν ὡς ἴσον, διότι ἡ ἔννοια τοῦ ζῴου μᾶλλον ἔστι κοινή καὶ συγκε-
χυμένη τῆς τοῦ ἀνθρώπου νοήσεως· τὸ δὲ ἔχον ἔννοιαν μᾶλλον συγκεχυμένην
οὐκ ἀντιστρέφει πρὸς τὸ ἔχον ἔννοιαν ἥττον συγκεχυμένην. Κατηγορεῖται
ἄρα τὸ ζῴον τότε ὡς ἀνώτερον καὶ ὡς γένος τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ ἄρα
γένος ἐν ἐνὶ εἶδει δύναται σώζεσθαι.

Ἐτι, ὡς ἐν πέμπτῳ τῶν Μετὰ τὰ φυσικὰ λέγεται, τὸ καθόλου
ἔλον διενήνοχε τοῦ ἀκεραίου ἔλου, ὅτι τὸ μὲν καθόλου ἔλον δύναται
σώζεσθαι ἐν ἐκάστῳ μέρει διηρημένως, τὸ δὲ ἀκεραῖον ἔλον οὐ δύναται,
ἀλλὰ σώζεται μόνον ἐν ἅπασιν τοῖς μέρεσιν ἅμα εἰλημμένοις. Ἀλλὰ τὸ
γένος ἐστὶν ἔλον τι καθόλου· δύναται ἄρα σώζεσθαι ἐν ἐκάστῳ μέρει
αὐτοῦ· μὴ ὄντος ἄρα εἰ μὴ ἐνὸς μόνον εἶδους, τὸ γένος σώζεται.

Ἐτι, σφζομένου τοῦ ὀριστοῦ, σφζεται ὁ ὀρισμός, εἰ γε καὶ τιθεμένου
τοῦ ὀριστοῦ, τίθεται ὁ ὀρισμός· ἀλλ' ἐνὸς εἶδους ὄντος μόνου, σώζεται τὸ
ὀριστόν· ἐνὸς ἄρα μένοντος εἶδους, σώζεται ὁ ὀρισμός. Ἀλλ' ὁ ὀρισμός
συνίσταται ἐκ γένους καὶ διαφορῶν· | ἐνὸς ἄρα εἶδους μόνον σφζομένου, ε. 36
σφζεται ὁ ὀρισμός.

Ἀλλὰ τὸ ὑναντίον φαίνεται ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Πορφυρίου, λέγοντος
τὴν διαίρεσιν τοῦ γένους αὖτις εἶναι εἰς πλείω εἶδη· τὸ δ' αὐτὸ φαίνεται
καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τοῦ Φιλοσόφου ἐν τετάρτῳ τῶν Τοπικῶν, τιθεμένου
θεωρίαν τοιαύτην. Εἰ βούλει, φησίν, ἰδεῖν εἰ τὸ ἀποδοθέν γένος γένος
ἐστίν, ἴδε εἰ ἔχει ἄλλο εἶδος παρ' ἐκεῖνο ᾧ ἀποδίδεται· εἰ γὰρ μὴ οὕτως
ἔχει, οὐκ ἔστι γένος τὸ ἀποδοθέν. Βούλεται ἄρα τὸ γένος μὴ δύνασθαι
σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει· καὶ κοινῶς δὲ τοῦτο δείκνυται, ὅτι πᾶσα
διαφορὰ προσιούσα τῷ γένει συνίστησι τὸ εἶδος· ἀλλὰ τὸ γένος τοῦλαττον

διαιρείται δυσὶ διαφοραῖς· ἀνάγκη ἄρα τὸ γένος τοῦλαττον ἔχειν δύο εἶδη.

Πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα κοινῶς λέγεται, ὅτι τὸ γένος, ὅσον πρὸς τὸ πρᾶγμα καὶ τὴν ὑπαρξίν τοῦ γένους, δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει· ἀλλ' ὅσον πρὸς τὸν τοῦ γένους λόγον, φασὶ τὸ γένος μὴ δύνασθαι
6 σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει.

Ἀλλὰ τις λεπτὸς διδάσκαλος εἶπε δεῖν ἄλλως λέγειν· φησὶ γάρ τρία πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα· πρῶτον, ὅτι τὸ γένος, ὅσον πρὸς τὸν λόγον τοῦ γένους, δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει, μᾶλλον δὲ καὶ ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ· ὁ γὰρ λόγος τοῦ γένους λαμβάνεται ἐκ τινος ιδιότητος φαινομένης, ὡσπερ
10 ὁ λόγος τοῦ ζῶου ἐκ τῆς τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ κινεῖσθαι ιδιότητος· αὕτη δὲ ιδιότης δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνῳ εἶδει καὶ ἔτι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ· καὶ ἐνὸς γὰρ τοῦλάχιστον περισωθέντος ἀνθρώπου, τοῦ Σωκράτους τυχόν, σώζοιτο ἂν τὸ αἰσθανόμενον καὶ κινούμενον, ὡστε καὶ ὁ λόγος τοῦ γένους σωθήσεται, καὶ ἐπομένως αὐτὸ τὸ γένος. δεύτερον, ὅτι τὸ γένος, ὅσον
15 πρὸς τὸ ἐπιφερόμενον τῷ τοῦ γένους ὀνόματι, σώζεται ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει· ἐπιφέρει γὰρ τοῦνομα τοῦ γένους, οὐ τὰ εἶδη αὐτοῦ· ἡ γὰρ ἂν τοῦ γένους κατηγορουμένου ἐνὸς εἶδους, κατηγορεῖτο ἂν καὶ τὸ ἕτερον εἶδος κατὰ τοῦ εἶδους, καὶ οὕτως ἦν ἀληθῆς αὕτη ἡ κατηγορία, ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶν ἴππος, ὡσπερ ὅτι ὁ ἀνθρωπὸς ἐστὶ ζῶον. Οὐκ ἄρα ἐπιφέρει τὰ εἶδη τὸ
20 ζῶον, ἀλλὰ σημαίνει τι ἡθροισμένον ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους ὑπὸ τῷ λόγῳ, ᾧ ἐστὶν αἰσθανόμενον καὶ κινούμενον· ἕκαστον γὰρ εἶδος τοῦ ζῶου
f. 87 ἐστὶν ἡθροισμένον τι ἐξ ὕλης καὶ εἶδους ἔχον | ἐν ἑαυτῷ τὴν αἰσθησίν καὶ τὴν κίνησιν, ὡσαύτως δὲ καὶ περὶ τῶν ἄλλων. Τοῦτο τοίνυν τὸ ἄθροισμα τὸ ἐν τῷ εἶδει ὅλον ἐστὶν ἀρχὴ τῆς ιδιότητος ἐκείνης τῆς φαινο-
25 μένης, ἐξ ἧς ὁ τοῦ γένους λόγος λαμβάνεται, καὶ τοῦτο ὅλον τῷ ὀνόματι τοῦ γένους σημαίνεται· καὶ διὰ τοῦτο εἴ τι τῷ ὀνόματι τοῦ γένους σημαίνεται, σώζεται ἐν ἐνὶ εἶδει αὐτοῦ, ὑπὸ λόγῳ μᾶλλον συγκεκριμένῳ, καὶ διὰ τοῦτο ἀληθῶς κατηγορεῖται τὸ γένος κατὰ τοῦ εἶδους τῷ πρώτῳ τρόπῳ τοῦ καθ' αὐτό. Τρίτον, ὅτι ὅσον πρὸς τὸ πρᾶγμα ὅπερ δύναται
30 ταῦτόν εἶναι τῷ ἐπιφερομένῳ ἢ σημαινομένῳ τῷ τοῦ γένους ὀνόματι, οὐ σώζεται ἐν ἐνὶ μόνον εἶδει τὸ γένος· ἡ γὰρ ὑπόστασις ἐκείνη, ἣ ὁ λόγος τοῦ γένους ἀποδίδοται, εἰσὶ πολλὰ εἶδη· καὶ τοῦτο ὀφείλον ἐκ τοῦ Φιλοσόφου ἐν τῷ ἐξῆδέμῳ τῆς Φυσικῆς, ὅπου φησὶν ὅτι λαμβάνει πολλὰ ἐν τοῖς γένεσι, καὶ διὰ τοῦτό φησι μὴ γίνεσθαι περὶ τὸ γένος συγκρίσεις. Τὸ
35 δ' αὐτὸ δείκνυται καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἰστέρων, ὅπου φησὶν ὅτι ἐν τοῖς μᾶλλον καθόλου γίνονται αἱ ὁμωνυμῖαι. Βούλεται τοίνυν ὁ Φιλόσοφος, ὡς διὰ πάντων ἐστὶν ἰδεῖν, τὸ πρᾶγμα τὸ ὑφιστάμενον ἢ ὑποκείμενον τῷ λόγῳ τοῦ γένους εἶναι πολλὰ εἶδη· ταῦτα δὲ οὐ δύνανται σώζεσθαι ἐν

ἐνὶ εἴδει· οὐδ' ἄρα τὸ γένος, ὅσον πρὸς τὸ πρᾶγμα τὸ ὑφιστάμενον ἢ ὑποκείμενον τῷ λόγῳ τοῦ γένους, δύναται σφῆζεσθαι ἐν ἐνὶ μόνον εἴδει. Τὸ δ' αὐτὸ καὶ Θεμίστιος βούλεται ἐν τῷ περὶ ψυχῆς προσιμίῳ, ὅπου φησὶ τὸ γένος σύλληψίν τινα εἶναι εἰτὸν ὑπόστασιν, ἄνευ τινὸς ἐνότητος πραγματικῆς συναγομένην ἐκ τινος λεπτῆς ὁμοιότητος τῶν καθ' ἕκαστα, ὁμοιότητος καθ' ἕκαστα λέγων τὰ εἶδη· ὥστε καὶ αὐτὸς βούλεται τὸ ὑποκείμενον ἢ ὑφιστάμενον τῷ λόγῳ τοῦ γένους εἶναι πολλὰ εἶδη. Ἀλλὰ ταῦτα οὐκ ἂν δύναιντο σφῆζεσθαι ἐν ἐνὶ εἴδει· οὐδ' ἄρα τὸ γένος τὸ τοιοῦτον.

Τούτων ὑποτεθέντων ἢ διορισθέντων, δεῖ λῦσαι τοὺς λόγους τοὺς εἰς τὸ ἀντικείμενον. Πρὸς μὲν οὖν τὸ παρὰ τοῦ Πορφυρίου λέγομεν, ὅτι ἡ διαίρεσις τοῦ γένους ἀληθῶς ἐστὶν εἰς πλείω εἶδη, ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐπιτηδεϊότητα καὶ τὸ πεφυκέναι· κατὰ τὴν ὑπόστασιν μέντοι, καὶ ἐνὸς εἶδους ὄντος μόνου, ὁ λόγος τοῦ γένους στήσεται, καὶ ἰστάμενος ἐν ἐνὶ μόνον εἴδει, ἢ ἐστὶν πάλιν καὶ οὕτω πεφυκῶς ἔχειν πλείω εἶδη. f. 37^v

Πρὸς δὲ τὸ παρὰ τοῦ Φιλοσόφου ἐν τοῖς Τοπικοῖς λέγομεν ὅτι ἐκεῖνο ἀληθές ἐστὶν, εἰ μήτε ἔχει ἄλλο εἶδος, μήτε δύναται ἔχειν, εἰ μέντοι ἔχει μὲν ἐνεργείᾳ μόνον ἐν εἴδος, δύναται δὲ καὶ πέφυκεν ἔχειν πλείω, καλῶς δύναται εἶναι γένος. Διὰ τοῦτο οὐκ ἔρρωται ὁ λόγος.

Πρὸς δὲ τὸν λοιπὸν λόγον τὸν κοινῶς λεγόμενον λέγομεν ὅτι οὗτος ὁ λόγος ὑποτίθησι τὴν διαφορὰν προσιούσαν τῷ γένει συνιστᾶν τὸ εἶδος κατὰ τὸ πραγματικὸν εἶναι· τοῦτο δὲ ἐστὶ ψεῦδος, διότι ἡ διαφορὰ καὶ τὸ εἶδος καὶ τὸ γένος ταῦτόν σημαίνουσιν, τὸ δ' αὐτὸ οὐ συνίστησιν ἑαυτό, καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐστὶν ἐκεῖ σύστασις πραγματικῆ, ἀλλὰ ἡ διαφορὰ προσιούσα τῷ γένει συνίστησι τὸ εἶδος κατὰ τὴν ἔννοιαν. Οὐκ ἄρα τὴν μεῖζω ἐκείνου τοῦ ἐπιχειρήματος δεῖ νοεῖσθαι πραγματικῶς, ἀλλὰ πρὸς τὸ εἶναι μόνον τὸ νοερόν. Ὅθεν φαμέν ὡς, εἰ καὶ μὴ ἦν ἐν ἄτομον ὑπὸ τῷ ζῳῳ, ἢ δύνατο ἂν λέγεσθαι, ὅτι τὸ ζῳον πέφυκε λογικὸν καὶ θνητὸν εἶναι, τοῦτο δὲ οὕτως ἔχειν καὶ ἐν τῷ πράγματι οὐκ ἀνάγκη· ὅθεν εἰ ὁ ἄνθρωπος συστήσεται ἐκ τοῦ ζῳου καὶ τοῦ λογικοῦ πραγματικῶς ὡς ἐκ μερῶν συνιστώντων αὐτὸν πραγματικῶς, οὐδέποτ' ἂν αὕτη ἢ πρότασις ἦν ἀληθής· ὁ ἄνθρωπός ἐστὶ ζῳον ἢ λογικόν, ὡσπερ οὐδ' αὕτη· ὁ ἄνθρωπός ἐστὶ σῶμα, ἢ ὁ ἄνθρωπός ἐστὶ ψυχὴ, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλέγετ' ἂν ὡς ὁ ἄνθρωπός ἐστὶν ἐκ τοῦ ζῳου καὶ τοῦ λογικοῦ· τοῦτο δὲ ἄτοπον.

Ἐνταῦθα χώραν ἔχει ζητηθῆναι καὶ εἰ τὸ εἶδος σφῆζεσθαι δύναται ἐν ἐνὶ μόνον ἀτόμῳ, καὶ δοκεῖ μή, διότι ὅπερ ἐστὶν ἐν ἐν πολλοῖς καὶ κατὰ πολλῶν λέγεται· οὐ δύναται σφῆζεσθαι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ· τὸ δὲ εἶδος ἐστὶ τοιοῦτον· ἐστὶ γὰρ καθόλου· τὸ δὲ καθόλου ἐν ἐστὶν ἐν πολλοῖς καὶ κατὰ

δ λεπτῆς: ἀμυδράς B, item C, qui après avoir écrit λεπτῆς, met ἀμυδράς marge
17 ἔχει BC

πολλῶν λέγεται, ὡς ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἰστέρων λέγεται. Τὸ εἶδος ἄρα οὐ δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ.

Ἀλλὰ τοῦναντίον ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ ὁ φοῖνιξ εἰσὶν εἶδη τινά, καὶ ὁμῶς οὐκ ἔχουσιν εἰ μὴ μόνον ἄτομον· τὸ δ' αὐτὸ δείκνυται καὶ διὰ τοῦ Φιλοσόφου ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἰστέρων, ὅπου φησὶ περὶ τῆς ἀπάτης τῆς γινομένης ἐν τῇ λήψει τοῦ καθόλου· φησὶ γὰρ ὅτι, ἐὰν τὰ εἶδη μὴ
f. 38 ἔχουσιν εἰ μὴ ἐν μόνον ἄτομον, ἐὰν τις ἀποδοίῃ ἴδιον πάθος ἐκείνῳ τῷ ἀτόμῳ, ἔσται ἀπάτη ἐν τῇ λήψει τοῦ καθόλου. Βούλεται οὐκοῦν ὁ Φιλόσοφος τὸ εἶδος σώζεσθαι δύνασθαι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ.

10 Πρὸς τοῦτο τὸ ζήτημα δεῖ λέγειν, ὅτι τὸ εἶδος δύναται σώζεσθαι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ, εἴδοτι ἐν ἐκείνῳ σώζεται τὸ εἶδος ἐν ᾧ σώζεται πᾶν ὃ, τι ἀνήκει πρὸς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, καὶ ὅλη ἢ αὐτοῦ ἔννοια· ὅλη δὲ ἡ οὐσία τοῦ εἶδους καὶ ὅλη ἢ αὐτοῦ ἔννοια σώζεται ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ· ἄρα, καὶ τὰ εἴδη. Ἡ μείζων ἀφ' ἑαυτῆς φανερά. Ἡ ἐλάττων δείκνυται τῷ τοῦ ἀνθρώπου παραδείγματι· εἴ τι γὰρ ἐπιφέρεται τῷ ὀνόματι τοῦ ἀνθρώπου, 15 σώζεται ἐν τῷ Σωκράτει, διότι ὁ ἀνθρώπος ἐπιφέρει σεσωρευμένον τι ἐκ τῆς ὕλης καὶ τοῦ εἶδους, καὶ ὁ Σωκράτης ἐγκλείει ἐν ἑαυτῷ τὴν ὕλην ἡγούσαν κρέα καὶ ὀστέα, καὶ τὸ εἶδος τὸ ἀνθρώπινον, ἥτις ἐστὶν ἡ ἀνθρωπίνη ψυχή, καὶ ὅλη δὲ ἡ ἔννοια τοῦ ἀνθρώπου ἐγκλείεται τῷ Σωκράτει, 20 εἴτε ἀπλήρῃ ἐστὶν, εἴτε συνηθροισμένη ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ γένους καὶ τῆς διαφορᾶς, ὡς τοῦ λογίζεσθαι καὶ αἰσθάνεσθαι.

Ἀλλὰ πρὸς λύσιν τῶν εἰς τοῦναντίον ἐπιχειρημάτων, τοῦ τε ῥηθέντος ἐνταῦθα καὶ ἄλλων τῶν δυναμένων λέγεσθαι, δεῖ νοεῖν, ὅτι τὸ πλῆθος τῶν ἀτόμων ὑπὸ τι εἶδος ἐστὶν ὡς περ δι' αἰτίαν τελικὴν, διότι τὰ ἄτομα 25 τοῦ τοιοῦτου εἶδους εἰσὶ φθάρτα, οὐδὲ δύνανται τῷ αὐτῷ τρόπῳ μετέχειν· διὰ τοῦτο, ὡς ἂν διὰ τῆς συνεχοῦς γενέσεως διαμένειν δύνωνται ἐν τῷ εἶναι, διὰ τοῦτό εἰσι πλείω ὑποκείμενα ὑφ' ἐν εἶδος, ὡς βούλεται ὁ Φιλόσοφος ἐν τῷ δευτέρῳ Περὶ ψυχῆς, ἐν ἐκείνῳ τῷ μέρει ὅπου φησὶ· „Φυσικώτατον δὲ ἔργον“, καὶ τὰ λοιπά. Ἐτέρα δὲ αἰτία ἐστὶ δι' ἣν 30 τὸ τῶν ἀτόμων πλῆθος ἐστὶν ὑπὸ τι εἶδος, διότι τὸ τοιοῦτον εἶδος οὐ συνίσταται ἐξ ὅλης τῆς ἰδίας ὕλης, καὶ αὕτη ἢ αἰτία ἐστὶν ὕλική. Καὶ ταύτης τῆς αἰτίας ἀπτεται ὁ Φιλόσοφος ἐν τῷ Περὶ οὐρανοῦ καὶ κόσμου, ὅπου φησὶν· „Ὅτι δὲ οὐ δυνατὸν ἐστὶν εἶναι πλείους κόσμους“· ὅτε γὰρ οὐκ ἐστὶν εἰ μὴ ἐν ἄτομον ὑφ' ἐν εἶδος, ὅλη ἢ ὕλη 35 ἐστὶν ὑφ' ἐνὸς εἶδους ἡγούσαν μορφῆς κατελημμένη, κἀντεῦθεν ἔπεται, ὅτι f. 38v πρὸς τὸ εἶναι τι εἶδος λογικὸν ἀρκεῖ | τὸ ἐκ τοῦ μέρους τοῦ εἶδους, δηλαδὴ τῆς μορφῆς αὐτοῦ πεφυκέναι εἶναι ἐν πλείοσιν.

Τότε φημί πρὸς τὸν λόγον ἐκεῖνον, ὅς ἐπεχειρεῖ ἐκ τοῦ ἐνὸς τοῦ ἐν πολλοῖς, ὅτι τοῦτο ὅπερ ἐστὶν ἐν ἐν πολλοῖς κατὰ τὸ πεφυκέναι 40 εἶναι κατ' ἐπιτηδειότητα ζητεῖ πολλά ὑποκείμενα κατ' ἐπιτηδειότητα,

ἀλλ' οὐκ ἀνάγκη ζητεῖν αὐτὰ κατ' ἐνέργειαν· μάλλον μὲν οὖν δύναται σφίζεσθαι ἐν ἐνὶ ἀτόμῳ. Καὶ ὅτι δὲ τὸ καθόλου ἐν ἐστὶν ἐν πολλοῖς, ἀληθές ἐστι καὶ τοῦτο κατ' ἐπιτηδειότητα καὶ τὸ πεφυκέναι, καὶ διὰ τοῦτο ζητεῖ πλείω ὑποκείμενα κατ' ἐπιτηδειότητα.

Ζητεῖται ἐπὶ πᾶσιν εἰ ὁ λόγος ὁ ἀποδοθείς τῷ γένει, ἦγουν τὸ κατὰ 5 πλειόνων καὶ διαφερόντων τῶν εἰδῶν ἐν τῇ τί ἐστὶ κατηγορούμενον, ἐστὶν ὁρισμὸς τοῦ γένους, ἢ ὑπογραφή. Καὶ δοκεῖ εἶναι ὁρισμὸν· τὸ γὰρ συγκαίμενον ἐκ γένους καὶ διαφορῶν συστατικῶν ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς· οὕτω δὲ ἔχει ὁ ἀποδοθείς λόγος τοῦ γένους· ἄρα, καὶ τὰ ἐξῆς. Ἡ μείζων φανερά. Ἡ ἐλάττων δείκνυται τῷ σκοπῷ τοῦ Πορφύριου· τὸ γὰρ καθόλου κατη- 10 γορεῖσθαι ἢ κατὰ πλειόνων λέγεσθαι ὡς γένος λαβῶν, εἶτα τὰ λοιπὰ ὡς διαφορᾶς τέθεικεν, αἷς διέκρινε τὸ γένος τῶν ὁμογενῶν.

Ἄλλ' εἰς τὸ ὑνακτίον ἐστὶν ὁ Πορφύριος, λέγων ὅτι ὑπογράφοντες ἀποδεδώκασι τὸ γένος· βούλεται γὰρ τὸν λόγον τοῦτον ὑπογραφήν εἶναι, 15 οὐχ ὁρισμὸν.

Ἐπι, ὁ ἄμμώνιος καὶ αἰτίαν τίθησι δι' ἣν ὁ λόγος οὗτος οὐκ ἐστὶν ὁρισμὸς, ἀλλ' ὑπογραφή· φησὶ γὰρ ὅτι οἱ μὲν ὁρισμοὶ εἰσὶν ἐκ γένους καὶ διαφορῶν, τοῦ δὲ γένους τοῦ γενικωτάτου γένους οὐκ ἐστὶ λαβεῖν, ὥστε οὐδὲ ὁρισμὸν.

Ἀλλὰ δεῖ λέγειν προχειρῶς, ὅτι τρόπον μὲν τινὰ ἐστὶν ὑπογραφή, 20 τρόπον δὲ τινὰ ἕτερον ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς. Ἐπεὶ γὰρ οἱ ὁρισμοὶ κυρίως τῶν οὐσιῶν εἰσιν, ὡς ἐν τῇ Μετὰ τὰ φυσικὰ ὁ Φιλόσοφος δείκνυσιν, ἢ δὲ ἐπίνοια τοῦ γένους οὐκ ἐστὶν οὐσία, ἀλλὰ μάλλον ἐστὶν ἐκ τοῦ ὄντος τοῦ λόγου, οὐ δύναται εἶναι τῆς τοιαύτης ἐπινοίας ὁρισμὸς· καὶ οὕτω τῇ πρὸς τὸ ὀριστὸν ἀποβλέψει οὐκ ἐστὶν οὗτος ὁ λόγος ὁρισμὸς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ 25 ὁρισμὸς σημαίνει τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ πράγματος, λαμβανόμενος ἐκ τοῦ ἐν τῷ πράγματι ὑλικοῦ καὶ εἰδικοῦ, τουτέστι γένους καὶ διαφορᾶς, καὶ οὗτος | ὁ λόγος σημαίνει τὸ τί ἦν εἶναι τοῦ γένους καὶ λαμβάνεται ἐκ τοῦ f. 39 γένους, ὅπερ ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων κατηγορεῖσθαι· εἴρηται γὰρ πρότερον, ὅτι τὸ καθόλου καὶ τὸ κατηγορικόν ἐστὶ γένος τούτων τῶν πέντε καθόλου· 30 διὰ τοῦτο ὁ λόγος οὗτός ἐστὶν ὁρισμὸς, καὶ οὕτω τῇ ἀποβλέψει πρὸς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὀριστικοῦ λόγου ἐστὶν ὁ ὁρισμὸς. Ὅστε καὶ οἱ τεθέντες πρότερον λόγοι καλῶς προχωροῦσιν. Ὁ μὲν γὰρ πρότερος τίθησιν ὁρισμὸν εἶναι τὸν λόγον τοῦτον τοῦ γένους κατὰ τὴν ἰδιότητα τοῦ ὀρισμοῦ, ἀλλ' οὐ λέγει εἶναι αὐτὸν ὁρισμὸν ὅσον πρὸς τὸ ὀριστόν. Ὁ δὲ Πορφύριος ὑπο- 35 γραφήν αὐτὸν βούλεται εἶναι, διότι ὃ ἀποδίδεται οὐκ ἐστὶν οὐσία, ἀλλὰ δευτέρα ἐπίνοια. Ὅσαύτως δὲ καὶ ὁ ἄμμώνιος καλῶς λέγει τοῦτον εἶναι ὑπογραφήν, ἐπόμενος τῷ Πορφυρίῳ ὅσον πρὸς τὸ ὀριστόν, εἰ καὶ μὴ

8 συστατικῶν διαφορῶν BC
"ὄθεν C

21 ἐστὶν après ἕτερον om A

32 Ὅστε:

τίθησιν ἀληθῆ αἰτίαν. Πρῶτον μὲν γὰρ οὐ τῷ γενικωτάτῳ μόνον ἐφαρ-
 μύττειν δύναται αὐτός ὁ ὀρισμός, ἀλλὰ καὶ παντὶ γένει, οὗ δυνατὸν
 ἀνώτερον λαβεῖν γένος· ἔπειτα, τοῦ γένους τοῦ γενικωτάτου καὶ παντὸς
 γένους οὐ κατὰ τὸ πρᾶγμα τὸ ὑποκείμενον τῇ ἐπινοίᾳ, ἀλλὰ κατ' αὐτὴν
 τὴν ἐπινοίαν ἐστὶ γένος τὸ καθόλου καὶ τὸ κατηγορικόν; ὡς προεῖρηται.

Leçon X.

De l'espèce.

ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ. ΠΕΡΙ ΕΙΔΟΥΣ.

Τὸ δὲ εἶδος λέγεται.

- 10 Διορισάμενος ὁ Πορφύριος περὶ τοῦ γένους, νῦν διορίζεται περὶ τοῦ
 εἶδους ἐν τούτῳ τῷ μέρει. Καὶ διαίρεται τοῦτο τὸ μέρος εἰς πέντε.
 Πρῶτον μὲν γὰρ λέγει τί ἐστὶ τὸ εἶδος μετὰ τὸ ἐκθέσθαι τὴν πολλαπλότητα
 τῆς φωνῆς, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ γένους πεποίηκεν, ἐκλεγόμενος αὐτὴν τὴν
 φωνὴν ἐν τῷ σημαυομένῳ περὶ οὗ διαλαβεῖν βούλεται, καὶ ὑπογραφὰς
 15 ἀποδίδωσι τῷ τοιούτῳ πλείους, ὧν μίαν μὲν μόνην ἀρμόττειν φησὶ τῷ
 εἰδικωτάτῳ εἶδει, τὰς δ' ἄλλας καὶ τοῖς μὴ εἰδικωτάτοις προσήκειν.
 Δεύτερον, ἀναγκασίως εἰσβάλλει εἰς τὸν περὶ γενικωτάτων καὶ εἰδικω-
 τάτων καὶ ὑπαλλήλων λόγον προχειριζόμενος μίαν κατηγορίαν, τὴν οὐσίαν,
 καὶ ἐπὶ ταύτης ὡς ἐπὶ παραδείγματος σαφῆ τὸν λόγον ποιῶν.
- 20 Τρίτον, ὡς περὶ πορίζεται περὶ τῆς σχέσεως τῆς τε τῶν μέσων καὶ
 ὑπαλλήλων, ἣν καὶ φησὶν εἶναι διπλῆν, καὶ τῆς τῶν ἄκρων, ἣν ἀπλῆν
 εἶναι φησὶ καὶ μίαν, τὴν μὲν τῶν γενικωτάτων, μίαν ἀπλῶς, τὴν δὲ τῶν
 f. 39^r εἰδικωτάτων μίαν | τῷ εἶδει. Ἔτ' ἐπ' ἀνέρχεται πρὸς τὸ παραδοῦναι ἐντελεῖ
 τὸν περὶ τῶν διαιρεθέντων λόγον, καὶ ὀρίζεται τὸ τε γενικώτατον γένος
 25 καὶ εἰδικώτατον εἶδος, καὶ τοῖς μέσοις ἀποδίδωσιν ὄνομα, ἃ πρότερον
 ἀπλῶς ἐδήλωσε τῇ ἀποφάσει τοῦ εἰδικωτάτου λέγων· „Αἱ δ' ἄλλαι
 εἶεν ἂν καὶ τῶν μὴ εἰδικωτάτων“. Οὐχ ὀρίζεται δὲ ἐνταῦθα τὸ
 ὑπάλληλον, διότι ἐν τῷ πρώτῳ μέρει ὠρίσατο· ὅθεν καὶ ἀναγκασίως εἰς
 τὴν τοιαύτην διαίρεσιν εἰσηλθεν. Δίδωσι δὲ καὶ παράδειγμα τῆς ἐν τῇ
 30 κατηγορίᾳ τάξεως τῆς εἰρημένης ἀπὸ τῶν γενεαλογιῶν.
- Τέταρτον, δείκνυσι κατὰ τι ἀπεμφαινον εἶναι τὸ παράδειγμα, καὶ
 διορίζεται περὶ τῆς ἀνομοιότητος κατὰ τὴν τοῦ Ἀριστοτέλους δόξαν, ὃν
 προέθετο προῖστασθαι καὶ ζηλοῦν ἐν τῷ παρόντι συγγράμματι, αὐτὸς
 Πλατωνικὸς ὢν. Ἔτ' ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀνομοιότητος, τῆς ποσότητος τῶν
 35 κατηγοριῶν μνησθεῖς, ὅτι δέκα εἰσὶν, ἀναγκασίως εἰσβάλλει καὶ εἰς τὴν

ποσότητα καὶ τὸ πλῆθος τῶν γενικωτάτων καὶ εἰδικωτάτων καὶ ἀτόμων, οὗ καὶ τι παράγγελμα τοῦ Πλάτωνος εἰπὼν περὶ τοῦ πῶς δεῖ κατιέναι ἀπὸ τῶν γενικωτάτων ἐπὶ τὰ εἰδικώτατα διαιρουντας ταῖς εἰδοποιοῖς διαφοραῖς, ἀναγκαίως αὐθις περὶ ἀνόδου καὶ καθόδου λέγει, πῶς γίνονται ἂν καὶ ἄμφω ἐν τῇ γραμμῇ ἢ τῇ συστοιχίᾳ τῆς κατηγορίας. 6

Πέμπτον, τίθησιν τινὰ ἀναγκαῖα ὡς περ κανόνας, δι' ὧν διδάσκει ἡμᾶς τὸ γένος τοῦ εἶδους κατηγορεῖν καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸ ἀτόμων, τὸ δὲ εἶδος, τῶν ὑπ' αὐτὸ μόνων, οὐχὶ δὲ καὶ τοῦ γένους, καὶ ἀπλῶς φάναι, τὰ ἐπάνω πάντα μέχρι καὶ τῶν γενικωτάτων κατηγορεῖν κατὰ τῶν ὑποκάτω. Εἶτα καὶ περὶ τοῦ ἀτόμου, τί τε ἐστὶ καὶ πῶς κατηγορεῖται καὶ διατί εἴρηται 10 ἄτομον. Πρὸς τούτοις θεωρεῖ περὶ τῆς τάξεως τοῦ γένους καὶ τοῦ εἶδους καὶ τοῦ ἀτόμου ἔσον ἐν τῷ περιέχειν καὶ περιέχεσθαι. Εἶτα ἐπαναλαμβάνων ἐπιλογικῶς, τὸν περὶ τοῦ εἶδους ἴσθησι λόγον. Τὸ γοῦν δεύτερον μέρος ἄρχεται ἐν τῷ· „Σαφές δ' ἂν εἴη λεγόμενον“· τὸ τρίτον ἐν τῷ· „Ὡστε ταῦτα μὲν ἔχει δύο σχέσεις“· τὸ τέταρτον ἐν τῷ· 15 Ἄλλ' ἐπὶ μὲν τῶν γενεαλογιῶν· τὸ πέμπτον ἐν τῷ· „Ἀποδοδομένου δὲ τοῦ γένους καὶ τοῦ εἶδους“.

Ἐπεὶ τὸ πρῶτον οὕτω προχωρεῖ· πρῶτον, τίθησιν τὰ σημαίνόμενα τῆς 40 φωνῆς πρὸς ἐνδειξιν τοῦ πολλαχῶς αὐτὴν λέγεσθαι, οὐ πρὸς ἀκρίβειαν διαιρέσεως· εἶτα ὀρίζεται εἴτουν ὑπογράφει τὸ εἶδος ἐν τῇ σημασίᾳ ἐν ἣ 20 τοῦτο ἐκλέγεται πρὸς τὴν παρούσαν χρείαν, ἐν τῷ· „Ἀποδοδοσιν οὖν“· Τὸ δὲ πρῶτον διαιρεῖται εἰς δύο· πρῶτον γὰρ ποιεῖ ὅπερ εἴρηται· δεύτερον, ἀποσκευάζεται τινὰ ἀντίθεσιν ἢ ἀπορίαν ἐν τῷ· „Εἰ δὲ καὶ τὸ γένος“· Τὸ πρῶτον αὐθις εἰς δύο κατὰ τὴν διπλόην τῶν σημαινομένων. Λέγει τοίνυν πρῶτον σημαίνόμενον τοῦ εἶδους τὴν μορφήν ἐκάστου, 25 τουτέστι τὴν ὠραιότητα, ἥτις οὐκ ἔστιν ἐν τῇ εὐχροίᾳ μόνον ὅσον πρὸς τὸ πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀναλόγῳ διαθέσει τῶν μελῶν καὶ μερῶν ἀνταποκρινομένων ἀλλήλοις. Εἶτα τίθησιν τὸ δεύτερον σημαίνόμενον τοῦ εἶδους, λέγων εἶναι εἶδος καὶ τὴν φύσιν ἐκείνην ἥτις ὑπὸ τὸ ἀποδοθὲν γένος κείται ἢ τέτακται, καθ' ἣν σημασίαν, λέγομεν τὸν ἄνθρωπον εἶδος 30 τοῦ ζώου, καὶ τὸ λευκὸν τοῦ χρώματος εἶδος, καὶ τὸ τρίγωνον ὡσαύτως τοῦ σχήματος, λαβῶν παραδείγματα ἐκ τριῶν κατηγοριῶν, οὐσίας δηλονότι, ποιότητος καὶ ποσότητος. Εἶτα κινεῖ ἀπορίαν καὶ ταυτὴν λύει. „Εἰ δὲ καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ γένους, φησὶ, ποιούμενοι, τὸ εἶδος συμπαραλάβομεν, καὶ νῦν ὑπογράφοντες τὸ εἶδος τῷ γένει 35 χρώμεθα, ἐνδέχεται μὲν τινὰ τοῦτο ἡμῖν ἐγκαλέσαι, τφόντι δὲ ἀνέγκλητόν ἐστιν· δεῖ γὰρ εἰδέναι, ὅτι καὶ τὸ γένος

8 ἀτόμων avant μόνων add BC μόνον B 11 δὲ après πρὸς add C 16 ἐν τῷ avant ἀλλ' om C 34 φησὶ τοῦ γένους BC

τινὸς λέγεται ἡγουν εἶδους καὶ τὸ εἶδος". Τινὸς λέγεται ἡγουν γένους, τουτέστιν εἰσὶν ἀναφερόμενα πρὸς ἀλλήλα ὡς τὰ πρὸς τι· καὶ ἐπεὶ θάτερον τῶν ἀναφορικῶν οὐ δύναται γινώσκεισθαι ἄνευ τοῦ λοιποῦ, ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ ἐτέρου ἡγουν τοῦ γένους τίθεται τὸ εἶδος, καὶ ἐν τῷ ὀρισμῷ τοῦ εἶδους τὸ γένος, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη ἐστὶ χρῆσθαι τῷ γένει καὶ τῷ εἶδει ἐν τοῖς ὀρισμοῖς ἀμφοτέρων.

Ταῦτα εἰπὼν, ἐκλέγεται τὸ εἶδος ἐν τῇ σημασίᾳ τῇ προκειμένῃ, καὶ πρῶτον μὲν ὀρίζεται τὸ ἐνταῦθα προκείμενον ἢ σκοπούμενον εἶδος τρισὶν ὀρισμοῖς· εἶτα παραβάλλει τούτους τοὺς ὀρισμοὺς πρὸς ἀλλήλους. Φησὶν οὖν εἶδος λέγεσθαι τὸ ταυτόμενον ὑπὸ τὸ γένος, ἡγουν τὴν δευτέραν ἐπί-
f. 40^r νοιαν τὴν ἐφαρμοζομένην τῷ | πράγματι, ὅπερ ὑπόκειται· ἐτέρῳ πράγματι, ἐφ' οὗ θεμελιόεται ἢ τοῦ γένους ἐπίνοια. Ἔτι φησὶν εἶδος λέγεσθαι, οὗ τὸ γένος ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορεῖται. Ἔτι, εἶδος ἐστὶ τὸ κατὰ πλειόνων καὶ διαφερόντων τῷ ἀριθμῷ ἐν τῷ τί ἐστὶ κατηγορούμενον. Παραβάλλει δὲ ταύτας τὰς ὑπογραφάς, λέγων τὴν ὑστέραν ἀρμόττειν τῷ εἰδικωτάτῳ μόνῳ, τὰς δὲ λοιπὰς δύο ἀρμόττειν καὶ τοῖς εἰδικωτάτοις καὶ τοῖς ὑπαλλή-
15 λοις· ἀρμόττει δὲ ἐκείνη τῷ εἰδικωτάτῳ μόνον, διότι ἐγκλείει πᾶν ὅπερ ἐστὶν οὐσιώδες τῷ εἶδει τῷ ἐνταῦθα ὀριζομένῳ.

Περὶ τὸ δεύτερον οὕτω προχωρεῖ· πρῶτον, τίθησι τὸν οἰκεῖον σκοπὸν,
20 ὅτι βούλεται ἐξηγήσασθαι τὰ εἰρημένα προσεχῶς· δεύτερον, δείκνυσι πῶς ἐστὶ σαφές τὸ εἰρημένον ἐφ' ἐκάστης κατηγορίας· τρίτον, ἐν μιᾷ κατηγορίᾳ τοῦτο φανεροῖ τῇ τῆς οὐσίας. Διαιρεῖται δὲ καὶ τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον εἰς τρία· λέγει γὰρ καὶ καθόλου ἐν τῷ δευτέρῳ, καὶ εἰδικῶς ἐν τῷ τρίτῳ τί ἐστὶ τὸ γενικώτατον, καὶ τί τὸ εἰδικώτατον, καὶ τί τὸ ὑπάλληλον.

Περὶ τὸ τρίτον οὕτω προχωρεῖ· πρῶτον, φησὶν ὅτι τὰ μέσα διπλῆν ἔχουσι σχέσιν, τουτέστι διπλῆν ἀπόβλεψιν, μίαν μὲν πρὸς τὰ ἐπάνω, ὧν εἶδη λέγονται· ἐτέραν δὲ πρὸς τὰ κάτω, ὧν γένη εἰσὶν· τὰ δὲ ἄκρα μίαν ἔχει σχέσιν, οἷον τὸ τε γενικώτατον καὶ εἰδικώτατον· καὶ γὰρ καὶ τὸ γενικώτατον μίαν ἔχει τὴν πρὸς τὰ κάτω, καὶ τὸ εἰδικώτατον μίαν ἔχει
30 τὴν πρὸς τὰ ἐπάνω ὧν εἶδος λέγεται. Εἰ γὰρ καὶ πρὸς τὰ ἄτομα ἔχει σχέσιν, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν ἔχει τῷ εἶδει· καὶ αὐτῶν γὰρ εἶδος λέγεται· ὥστε πανταχόθεν σκοποῦντι εἶδος μόνον ἐστίν, εἰ καὶ διαφόρως, ὅτι τῶν μὲν πρὸ αὐτοῦ καὶ ἐπάνω λέγεται εἶδος ὡς περιεχόμενον ὑπ' αὐτῶν, τῶν δὲ ὑπ' αὐτὸ καὶ κάτω ὡς περιέχον αὐτά.

Εἶτα ὀρίζεται τί τὸ γενικώτατον δυσὶν ὀρισμοῖς, καὶ τί τὸ εἰδικώτατον τρισὶν· τοῖς δὲ μέσοις ὀνόματα τίθησι, μᾶλλον δὲ κείσθαι ὑπ' ἄλλων φησί· καλοῦσι γὰρ ταῦτα ὑπάλληλα γένη καὶ εἶδη, ἡγουν γένη ὑπὸ γένη, καὶ εἶδη ὑπὸ εἶδη· τοῦτο γὰρ βούλεται τὸ ὑπάλληλα. Εἶτα φανεροῖ τὸ